

СУБВЕНЦІЯ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ МІСЦЕВИМ БЮДЖЕТАМ НА ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Маслак Н.Г., к.е.н.,
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

***Summary:** The conditions for granting subventions from the state budget, the direction of the use of funds were analyzed. In addition, problematic issues of the effectiveness of the use of funds by the united communities of the Sumy region have been identified.*

***Keywords:** united territorial community, state budget, local budget, subventions, Sumy region*

Постановка проблеми. Однією із форм реалізації засад міжбюджетного регулювання є міжбюджетні трансферти, серед яких особлива роль відводиться субвенції. Відповідно до ст. 64 Бюджетного кодексу України та ст. 10 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» громади, межі яких повністю відповідають межах, визначеним перспективним планом формування територій, можуть перейти на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом та отримати фінансову підтримку у вигляді субвенції на формування інфраструктури ОТГ. Дані попередніх років надання субвенції та загальні тенденції дозволяють говорити про низку проблем, які знижують рівень ефективності освоєння коштів і можуть приводити до невикористання і повернення до держбюджету коштів субвенції взагалі. Таким чином, метою дослідження є з'ясування умов надання субвенції з державного бюджету, стану напрямів спрямування коштів та проблемних питань у ефективності використання коштів в Сумській області.

Основні матеріали дослідження. Субвенція на формування інфраструктури використовується виключно на капітальні видатки, а саме на: 1. проекти комунальної власності (включаючи розроблення проектної, містобудівної та планувальної документації); 2. капітальний ремонт вулиць та доріг населених пунктів і інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах); 3. співфінансування інших програм і проектів, що реалізуються за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів.

В Україні на 2018 рік затверджено спрямування 1,9 млрд. грн. субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування відповідної інфраструктури об'єднаних територіальних громад проти 1,5 млрд. грн. у 2017 році. За даними Міністерства регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України в 2017 році було використано 1,4 млрд. грн. або 95,6% коштів. У 366 ОТГ реалізовувалися 2280 проектів, з яких здано 1955 (86%). Основними напрямками спрямування коштів інфраструктурної субвенції у 2017 році були:

об'єкти та заходи у сфері освіти, об'єкти газо-, тепло-, енергопостачання (переважно проекти вуличного освітлення), дорожньо-транспортної інфраструктури, водопостачання та водовідведення, охорони здоров'я та соціального захисту, сфери культури. На Сумську область було передбачено субвенції 14 ОТГ загальною сумою 54,6 млн. грн., з яких було використано 51,3 млн. грн.. Найбільшу суму коштів отримали Миколаївська (центр смт Миколаївка), Березівська та Зноб-Новгородська ОТГ. За результатами узагальнених досліджень, можна констатувати, що в 2017 році Сумська область використала 93,9% передбачених субвенцій. У порівнянні з Івано-Франківською областю, процент використання коштів в якій становив 99,8% і ця область займає лідируючі позиції, Сумська область займає 18 місце. Проте, якщо говорити про обсяги субвенцій та кількість проектів, на які вони направлялися, то область має потенціал для розвитку громад.

У 2018 році планується, що 665 ОТГ України, у тому числі 28 ОТГ Сумщини, отримають фінансове забезпечення. Основними користувачами субвенції 2018 року в Сумській області є Чернечинська (6,1 млн. грн.), Краснопільська (4,8 млн. грн.), Миколаївська (центр смт Миколаївка) (4,3 млн. грн.). Загальна сума планової субвенції на 2018 рік ОТГ Сумської області становить 77,0 млн. грн., що на 22,4 млн. грн. більше, ніж за попередній рік. Проте в середньому в розрахунку на 1 громаду в 2017 році припадало 3,9 млн. грн., проти 2,8 млн. грн. в 2018 році (таблиця 1).

Таблиця 1

Показники розподілу субвенції з держаного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад Сумської області за 2017-2018 р.р.

Назва об'єднаної територіальної громади	Назва бюджету об'єднаної територіальної громади	2018			2017		
		Обсяг субвенції, тис. грн..	на 1 особу	на 1 км ²	Обсяг субвенції, тис. грн..	на 1 особу	на 1 км ²
Бездрицька	отг с. Бездрик	1440,3	17,418	0,401	2070,8	25,043	0,582
Березівська	отг с. Береза	4134,0	8,888	0,767	6106,2	13,129	1,111
Боромлянська	отг с. Боромля	3213,4	10,535	0,594	4732,7	15,516	0,859
Бочечківська	отг с. Бочечки	2948,1	8,985	0,752			
Буринська	отг м. Буринь	3932,3	9,049	0,279			
Верхньо-сироватська	отг с. Верхня Сироватка	2720,6	15,577	0,426			
Вільшанська	отг с. Вільшана	2845,2	11,006	0,565			
Грунська	отг с. Грунь	2968,2	12,017	0,517	4335,3	17,553	0,750
Дружбівська	отг м. Дружба	973,8	7,721	0,170	1443,9	11,448	0,249
Дубов'язівська	отг смт Дубов'язівка	2583,3	9,793	0,399			
Зноб-Новгородська	отг смт Зноб-Новгородське	3480,3	7,419	0,731	5161,2	11,002	1,069
Кириківська	отг смт Кириківка	2597,9	9,774	0,380	3827,9	14,401	0,553
Комишанська	отг с. Комиші	1636,7	12,395	0,502			
Коровинська	отг с. Коровинці	2180,9	11,504	0,539			
Краснопільська	отг смт Краснопілля	4805,2	8,650	0,297			
Кролевецька	отг м. Кролевець	2806,5	6,650	0,114			
Миколаївська	отг смт Миколаївка	4274,0	9,345	0,415	6294,8	13,764	0,605
Миколаївська	отг с. Миколаївка	2521,7	10,794	0,577	3665,4	15,690	0,847
Миропільська	отг с. Миропілля	2956,1	9,900	0,645	4341,9	14,541	0,937
Недригайлівська	отг смт Недригайлів	2574,3	8,707	0,294	3257,7	13,982	0,367
Нижньо-сироватська	отг с. Нижня Сироватка	2583,1	15,580	0,426	3721,8	22,448	0,620

Новослобідська	отг с. Нова Слобода	3080,8	8,630	0,813			
Степанівська	отг смт Степанівка	1236,1	9,551	0,168			
Тростянецька	отг м. Тростянець	1252,8	8,042	0,057			
Хотінська	отг смт Хотінь	1857,5	10,521	0,334	2702,1	15,305	0,488
Чернечинська	отг с. Чернеччина	6178,9	10,571	0,592			
Чупахівська	отг смт Чупахівка	1254,2	8,893	0,314			
Шалигинська	отг смт Шалигине	1989,6	7,726	0,474	2945,7	11,439	0,691
Всього Сумська область		77025,8			54607,4		
Усього по Україні		1900000			150000 0		

За офіційними даними проблема зменшення розміру субвенції в розрахунку на ОТГ є загальнодержавною: так, в 2016 р. на 159 ОТГ розмір склав 1 млрд. грн., а в 2017 р. на 366 ОТГ – 1,5 млрд. грн., в 2018 р. на 665 ОТГ – 1,9 млрд. грн..

Розмір субвенції на формування інфраструктури ОТГ визначається за формулою, яка враховує загальний обсяг субвенції; чисельність сільського населення об'єднаної громади; чисельність сільського населення всіх об'єднаних територіальних громад; площу території об'єднаної територіальної громади; площу територій усіх об'єднаних територіальних громад.

Тобто виходить, що на розмір субвенції прямо пропорційно впливають просторові чинники: чим більша площа території громади та частка сільського населення в ОТГ, тим більший розмір субвенції на формування інфраструктури надійде з державного бюджету.

Також у результаті проведеного аналізу розподілу досліджуваної субвенції можна виокремити її основні переваги та недоліки. До переваг можна віднести: значні фінансові ресурси на формування інфраструктури виключно новостворених та уже існуючих громад; зрозумілі напрями використання; високий рівень освоєння субвенції. Ключовим недоліком можна визначити зменшення середнього розміру субвенції у розрахунку на одну ОТГ, 1 кв. км площі та одного сільського жителя ОТГ.

Висновки. Провівши дослідження, можна сказати, що порядок та умови розподілу субвенції на формування інфраструктури ОТГ між громадами не повною мірою відображають цілі цієї субвенції, адже потреби у ній визначаються особливостями просторової організації громад.

Список літератури

1. Про затвердження розподілу обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних

громад у 2018 році : розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 р. № 201-р. - Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/prozatverdzhennya-rozpod>

2. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад: Постанова Кабінету міністрів України від 7 червня 2017 р. № 410. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/410-2017-%D0%BF/print1497936828895123>